

стБОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 030401 23 Кж
Бања Лука, 24.03.2026. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у Посебном вијећу за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала састављеном од судија Обрена Бужанина, као предсједника вијећа, др Вељка Икановића и Душка Бојовића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог С. В., због кривичног дјела повреда закона од стране судије или јавног тужиоца из члана 346 став 1 у вези са чланом 39 Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалбама републичког јавног тужиоца и бранилаца оптуженог, изјављеним на пресуду Окружног суда у Бањој Луци – Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 030401 22 К-п од 06.03.2023. године, након сједнице одржане дана 24.03.2026. године у присуству републичког јавног тужиоца Горана Гламочанина, оптуженог и његових бранилаца Владе Адамовића, Драгана Толимира и Соње Малић, донио је истог дана

ПРЕСУДУ

Одбијају се, као неосноване, жалбе републичког јавног тужиоца и бранилаца оптуженог С. В. и потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци – Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 030401 22 К-п од 06.03.2023. године.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци – Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 030401 22 К-п од 06.03.2023. године оглашен је кривим оптужени С. В., због кривичног дјела повреда закона од стране судије или јавног тужиоца из члана 346 став 1 у вези са чланом 39 Кривичног законика Републике Српске (КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци и новчану казну у износу од 5.000,00 КМ и обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка.

Против ове пресуде жалбу су благовремено изјавили републички јавни тужилац и браниоци оптуженог.

Републички јавни тужилац пресуду побија због одлуке о о кривичној санкцији, са приједлогом да се пресуда преиначи и оптуженом изрекне казна затвора у дужем трајању, а новчана казна у већем износу.

Браниоци оптуженог Владо Адамовић, адвокат из Сарајева, Драган Толимир, Дејан Милетић и Андреј Обрадовић, адвокати из Бање Луке и Милорад Малић, адвокат из Приједора, пресуду побијају због због битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног стања и повреде кривичног закона, са приједлогом да се жалба уважи, пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе или укине и предмет врати истом суд на поновно суђење.

Браниоци оптуженог су у одговору на жалбу предложили да се жалба тужиоца одбије као неоснована.

Републички јавни тужилац је у одговору на жалбу бранилаца предложио да се жалба одбије као неоснована.

Сједница другостепеног вијећа одржана је у складу са одредбом члана 318 став 4 Закона о кривичном поступку Републике Српске, у одсуству уредно обавијештених бранилаца Дејана Милетића и Андреја Обрадовића.

Републички јавни тужилац и браниоци оптуженог су на сједници вијећа изложили жалбе и одговоре на жалбе остајући код свих навода и приједлога.

Пошто је испитао побијану пресуду у вези са жалбеним приговорима, сходно одредби члана 320 ЗКП РС, овај суд је одлучио као у изреци из следећих разлога:

Жалбом бранилаца приговара се да је првостепена пресуда захваћена битним повредама одредаба кривичног поступка које се огледају у томе што је изрека пресуде неразумљива, противрјечна сама себи и датим разлозима, као и у коришћењу незаконитих доказа и погрешној оцјени доказа, које прате нејасни и међусобно супротстављени разлози о одлучним чињеницама, као и њихово одсуство. Све те приговоре жалба сажима са погрешно и непотпуно утврђеним чињеничним стањем, преплићући ова два основа побијања, са тежњом да кроз процесне дефекте искључи ваљану чињеничну основу за изведене закључке о примјени кривичног закона. Овај суд, након пажљиве анализе побијане пресуде у правцу жалбених навода, налази да жалба ширином захвата критике побијане пресуде и изнесеним аргументима није успјела да оспори правилност примјене процесног закона, а самим тим ни чињеничне основе побијане пресуде из разлога како слиједи.

Оптуженом се сатавља на терет да је с умишљајем помогао у извршењу кривичног дјела повреда закона од стране судије или јавног тужиоца судији Н. П., који је за то дјело осуђен ранијом пресудом донесеном након преговарања о кривици. С обзиром да се против оптуженог води посебан кривични поступак, поставља се питање мјеста и улоге раније донесене правноснажне пресуде за пресуду у овом кривичном предмету, посебно везаности изреке пресуде против оптуженог за радње описане у изреци те пресуде. Ово питање првостепени суд

разрјешава правилним методолошким приступом прихватајући чињенично изреку пресуде против осуђеног П. као полазну основу за расправљање и утврђивање чињеница одлучних за оцјену радњи помагања оптуженог В., а слиједом тога и других питања која се тичу чињеничне основе. Тако долази до поузданих закључака о предузимању радњи помагања које су јасно и разумљиво описане у изреци побијане пресуде и које су одређено, јасно и недвосмислено везане за извршилачке радње у ранијој пресуди. Пресудом осуђеном П., између осталог, у њеној изреци утврђено је постојање заједничког претходног договора, у намјери да се В. прибави имовинска корист на штету тражиоца извршења и извршеника, поступање супротно закону, спречавање осталих понуђача да учествују у јавном надметању, доношење незаконите одлуке – закључка којим се предметне некретнине продају понуђачу С. В. и доношење рјешења о досуди тих непокретности. Осуђени П. је те радње са договором и намјером прибављања користи признао. Ове радње представљају полазну основу изреке побијане пресуде али су додатно проширене, како у појединим елементима радње извршења тако и радњи помагања. Жалба оштрицу своје критике упућује управо одређеним чињеницама које су у побијаној пресуди утврђене, а да нису биле дио изреке раније пресуде. Овакав приговор је неоснован јер се у изреци пресуде утврђује постојање како радњи помагања тако и радњи извршења учиниоца кривичног дјела које може бити и различито од оних из пресуде осуђеном П.. Ово из разлога јер постојање пресуде оптуженом извршиоцу кривичног дјела није нужно за успостављање кривичне одговорности оптуженог за помагање пошто је могуће да против извршиоца кривични поступак није ни вођен због стварних и правних сметњи. Суштина одговора је у томе да ли је суд на основу изведених доказа у изреци пресуде утврдио да су радње извршења и помагања предузете и да ли су за то дати одговарајући разлози. У конкретном случају првостепени суд је све радње извршења кривичног дјела и помагања у његовом извршењу поуздано утврдио и јасно описао. Описивањем претходног договора и намјере изреком се радња помагања у оквиру тих чињеница и као резултат договора утврђује као уплата обезбјеђења за сваку од непокретности појединачно како би се оне продале заједно, и на тај начин онемогућили остали понуђачи да учествују у јавном надметању под изговором да нису уплатили обезбјеђење за сваку од непокретности појединачно и тако омогући да се оптужени појави као једини понуђач који испуњава услове продаје што је учињено и остварено доношењем закључка о продаји. Овако описана, одређена и утврђена радња помагања је у свему јасна и везана за радње осуђеног П. којим је извршио кривично дјело, тако да у изреци нема неразумљивости и противрјечности, са разлозима који то потпуно, одређено и без противрјечности објашњавају.

Тачно је да се бланкетна норма из члана 130 став 1 Закона о извршном поступку односи на продају покретних ствари и да се не може примјенити на продају непокретности. Међутим, повреда ове бланкетне одредбе, заједно са другим одредбама, је утврђена правноснажном кривичном пресудом осуђеном П.. Чињенични супстрат те пресуде се у овом поступку не може мијењати, а није могао ни по жалби на ту пресуду јер је донесена у поступку преговарања о кривици, а у склопу осталих доказа као чињенично питање не утиче на правилност и законитост побијане пресуде у односу на разумљивост изреке пресуде против оптуженог, као што то жалба указује.

Образлажући описане повреде бланкетних норми али и остале одлучне чињенице из изреке пресуде суд утврђује да у закључку о продаји није било наведено да ће се непокретности продавати заједно чиме су повријеђене одредбе члана 85 став 7) Закона о извршном поступку (ЗИП). Суд се позива на ову одредбу у контексту образлагања зашто неодређивање заједничке продаје прихвата као радњу која није заснована на закону и заједно са другим представља радњу помагања, а не као повреду бланкетне норме као што то жалба погрешно тврди.

Суштина завршне ријечи јесте да странке и бранилац анализирају доказе који су изведени на главном претресу, дајући своју оцјену о њима и о томе да ли они потврђују или оповргавају наводе оптужбе, односно одбране. Ово излагање је намијењено судији и вијећу које треба да донесе пресуду. Обим завршне ријечи није одређен законом осим што се код више бранилаца, сходно одредби члана 292 ЗКП РС, њихова излагања не могу понављати. С обзиром да завршна ријеч може бити обимна законодавац није прописао да се она дословно преноси у првостепену пресуду коју би тиме непотребно оптерећивала, већ суд треба да укратко изложи њену суштину. У конкретном случају првостепени суд је сасвим коректно, а по обиму и садржини довољно интерпретирао завршне ријечи бранилаца. Зато приговори жалбе о садржини интерпретације нису основани јер све на што је указивано у завршној ријечи, а од значаја је за правилност одлуке може да се изнесе у жалби на пресуду.

Закључак о продаји непокретности, као незаконита одлука, донесен је на записник од 31.12.2019. године, који је у поступку пред судом изведен као доказ, а што суд излаже и образлаже на страни 40 побијане пресуде. Жалба тврди супротно, очигледно сматрајући да је овај закључак требао бити у виду писменог отправака достављен учесницима поступка надметања, а слиједом тога бити и предмет посебног доказивања. Закључком се, сходно одредби члана 2 тачка 7 ЗИП управља извршним поступком и одлучује о другим питањима кад је то изричито предвиђено законом, а у складу са чланом 90 став 6 ЗИП објављује се на огласној табли суда и тиме се сматра да је достављање свима извршено трећег дана по истицању на огласној табли. Суд је садржину закључка преточио у рјешење о досуди непокретности које је достављено странкама и било предмет поступања по жалби надлежног суда, а које је суд такође извео и цијенио као доказ. Закључак, као доказ на коме се заснива пресуда је тиме изведен као доказ и супротне тврдње жалбе о којима сугерише поступање супротно одредби члана 295 став 1 и тиме битну повреду из члана 311 став 2 ЗКП РС није основана.

Оптуженом се ставља на терет да су послје доношења закључка о продаји оптужени и судија П. наставили телефонску комуникацију договарајући садржај рјешења о досуди и на основу тога, заједно са сачекивањем почетка рочишта и стварањем услова уплатом за све непокретности, утврђује постојање договора, намјере и радњи помагања. За утврђивање међусобне телефонске комуникације суд је наредио вјештачење законито прибављене форензичке копије. Жалба то подвргава критици сматрајући да се ради о незаконитом доказу из другог кривичног предмета и да се суд тиме ставио на страну оптужбе што није тачно. Овдје се ради о саизвршиоцима за које је у истрази прибављена форензичка копија, која је послужила као доказ у предмету прво за оптужење извршиоца, а затим помагача. Околност да је поступак за извршиоца довршен

издвојено не значи да се тај доказ није могао кристити у поступку против помагача јер се ради о јединству доказа који служе истом циљу, а то је правилно и законито разрјешење кривичне ствари, што суд правилно закључује и образлаже. Дате разлоге прихвата као ваљане и овај суд и на њих упућује жалиоце. Суд без вјештачења није могао утврдити садржину форензичке копије, а ради се о утврђивању одлучних чињеница које произилазе из међусобне комуникације наведених лица. С обзиром на све наведено суд се није ставио у улогу тужиоца нити повриједио одредбе члана 14 ЗКП РС, као што се жалбом сугерише, јер је одредбом члана 276 став 2 тачка д) ЗКП РС био овлашћен да нареди извођење овог доказа.

Суд постојање договора, намјере, радњи извршења и помагања у извршењу кривичног дјела утврђује из три детаљно анализирана и образложена дијела: кашњење на рочиште и сачекивање оптуженог да приступи; уплата обезбјеђења за све непокретности и стварање услова за изговор о продаји свих непокретности заједно и договарање о садржини рјешења о досуди и разговора са свједоком М. Ш.. Све ове дијелове суд након детаљне анализе спаја у једну цјелину која у потпуности кореспондира са чињеничним супстратом изреке пресуде.

Суд утврђује да је судија П. рочиште за јавну продају започео са 15-20 минута закашњења, тиме омогућавајући да на њега приступи оптужени који је на рочиште каснио. Суд закључује да је судија знао да ће оптужени доћи на рочиште и да га је чекао што указује на претходни договор о томе како да се даљим радњама супротно закону омогући продаја непокретности оптуженом. Оптужени у свом исказу негира да је каснио на рочиште и да је у вези са тим имао договор са судијом, а судија о томе није свједочио. Ово кашњење од 15 до 20 минута суд утврђује на основу исказа учесника јавне продаје, свједока Б. Г. и Ј. Л., које у потпуности прихвата као увјерљиве. Ова два свједока су сагласно изјавила да се са почетком рочишта чекало 15-20 минута, све док није дошао и оптужени. Супротно томе друга два учесника лицитације, свједоци Ж. К. и Д. Л., то изричито не потврђују остављајући само могућност кашњења. Свједок Д. Л. наводи да се пред судницом окупило 4-5 људи, а међу њима и оптужени, а рочиште је почело на вријеме, „можда пет десет минута“, „али почело је на вријеме сигурно“, док свједок Ж. К. наводи да је рочиште почело на вријеме али није сигуран да није започело са закашњењем, а и оптужени је чекао пред судницом заједно са осталим учесницима, па су сви ушли заједно. Суд не вјерује овим свједоцима да је и оптужени чекао са њима пред судницом сматрајући да се они због протеча времена не сјећају детаља у вези одржавања овог рочишта, па су њихови искази у погледу детаља који се односе на чињенице да ли је рочиште почело на вријеме, да ли је оптужени приступио прије термина одређеног за његов почетак и да ли је чекао са осталима или је каснио 5-10 минута, непоуздани. Суд противрјечност исказа цијени и образлаже кроз компоненту протеча времена од самог догађаја. Сходно томе није поклатио вјеру исказима свједока Ж. К. и Д. Л. јер сматра да се ови свједоци због протеча времена не сјећају детаља који су у вези са одржавањем рочишта, па су њихови искази око почетка рочишта и приступања оптуженог непоуздани. Дати разлози зашто су ови искази непоуздани, а искази друга два свједока поуздани су потпуно прихватљиви јер протек времена оставља различите могућности репродуковања садржаја код сваког свједока према његовим личним својствима.

Осим тога ове разлике и нису у корист оптуженог јер су и друга два свједока оставила могућност да је оптужени на рочиште каснио и да је оно започето са закашњењем. Суд је тиме дао оцјену вјеродостојности противрјечних доказа, тако да није повриједио одредбу члана 304 став 7, чиме би починио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311 став 1 тачка к) ЗКП РС, као што то жалба тврди. У свему томе суд не занемарује чињеницу да о одржаном рочишту у спису постоји записник, који је он цијенио као доказ на страни 40. пресуде, поклањајући му вјеру као службеној исправи суда, у коме је наведено да је рочиште започето у 12,00 часова, а завршено у 12,15 часова. Суд је овлашћен да за потребе кривичног поступка утврђује одлучне чињенице које су садржане у одређеним исправама, са дејством за тај поступак, а што је правилно учинио саслушањем наведених свједока. С обзиром на то образложење не остаје без одговора зашто суд одлучну чињеницу садржану у службеној исправи, коју је садржински прихватио као истиниту и о томе дао разлоге, утврђује другачије на основу исказа свједока.

Суд помагање у радњи извршења и постојање претходног договора, налази и у чињеници да је једино оптужени уплатио обезбјеђење за све непокретности које су биле предмет јавне продаје, наводећи на уплатницама и податке за коју непокретност је уплата извршена, што није тражено закључком о првој продаји непокретности од 28.11.2019. године. Слиједом тога суд закључује да је овим радњама оптужени створио услове судији да из поступка јавног надметања елиминише остале присутне понуђаче. Овакав закључак суда је у складу са рјешењем Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 И 245479 20 Гж од 14.09.2020. године, коме је првостепени суд поклонио вјеру. Овим рјешењем је утврђено да се непокретности извршеника нису могле продати заједно, јер таква продаја није била прописана одредбама ЗИП, нити је такав начин продаје одређен Закључком о првој продаји непокретности од 28.11.2019. године, те да је лицима која су уплатила максимално обезбјеђење ради учешћа у лицитацији незаконито ускраћена куповина неке од непокретности извршеника. Очигледно је да су самим уплатама на начин како их је извршио оптужени створени услови за „изговор“ за овакву врсту продаје, па је супротан приговор жалбе без основа. Осим тога то је наведено и у пресуди којом је оптужени судија оглашен кривим управо за продају непокретности заједно противправним ускраћивањем учешћа у јавном надметању другим понуђачима.

Суд утврђује да је оптужени послуже завршеног рочишта и донесеног закључка о продаји непокретности са осуђеним П. договарао садржину и корекције рјешења о досуди које му је судија доставио путем „Вибер“ апликације, обавјештавао га о састанку са свједоком М. Ш. и садржини разговора који је са њим водио. Радњом доношења закључка о продаји јесте свршено кривично дјело извршиоца, али се у смислу претходног договора помагачке радње оптуженог тиме не исцрпљују, јер се тиме сврставају у унапријед обећане радње помагања све до финализације продаје правноснажношћу рјешења о досуди. Садржина разговора оптуженог са свједоком Ш. поуздано је утврђена вјештачењем форензичке копије, што је суд у пресуди изложио и образложио. Закључак суда да је обећање свједоку одређених погодности око коришћења дијела некретнина дато да се он не жали и да рјешење о досуди постане правноснажно, а самим тим подобно и за укњижбу, произилази из свих претходних радњи о којима је било говора у овом

образложењу. Првостепени суд то уочава и логичким повезивањем заснованим на изведеним доказима, слиједећи временски и процесни континуитет радњи, долази до закључка о томе да су сви ови контакти, разговори, достављање рјешења оптуженом путем вибер апликације и његове корекције онај трећи дио који се уклапа у цјелину коју пресуда гради. Могућност укњижбе досуђених непокретности, коју жалба настоји да оспори, суд правилно схвата и утврђује. Све непокретности су биле уписане у књигу уложених уговора као својина извршеника М. Ш., а по основу повјерења у јавне књиге досудом непокретности оптужени би као савјестан купац стекао право укњижбе и својине на тим непокретностима. Околност да је суду извршеник доставио одговарајућу документацију која указује да су непокретности у сувласништву В. Ш. у овом случају је без утицаја, јер се стицање својине на непокретностима стиче укњижбом која није била извршена. Све то првостепени суд правилно цијени и закључује да су судија и оптужени имали за циљ да рјешење о досуди постане правноснажно и да се оптужени као савјестан стицалац укњижи у јавним евиденцијама (књизи уложених уговора) као власник на непокретностима послје чега његово право својине нико не би могао оспоравати. Дакле, нема никакве обмане оптуженог од стране судије како то жалба тврди, већ су они заједно занемарили те чињенице знајући да по основу повјерења у јавне књиге о својини непокретности и њиховом досудом правноснажним рјешењем оне могу бити без сметње укњижене на име оптуженог без могућности успјешног оспоравања. Тиме и овај жалбени навод остаје без основа јер су одлучне чињенице поуздано утврђене, са давањем јасних и одређених разлога.

Цијенећи све изложено овај суд налази да првостепени суд није починио битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311 став 1 тачка г), з) и к) ЗКП РС на које је жалба указала, а све одлучне чињенице за доношење законите одлуке правилно и потпуно је утврдио.

С обзиром да није починио битне повреде одредаба кривичног поступка, а све одлучне чињенице је правилно утврдио првостепени суд је радње оптуженог правилно оцијенио као кривично дјело повреда закона од стране судије или јавног тужиоца из члана 346 став 1 у вези са чланом 39 КЗ РС и за то дјело га огласио кривим. Жалба неосновано тврди да у оптужници није наведена ни једна од радњи помагања прописана одредбом члана 39 КЗ РС због чега суд није могао да примијени ту одредбу. Ово из разлога што законодавац само наводи које се радње нарочито сматрају радњама помагања, не ограничавајући само на те радње већ остављајући могућност да су то и све друге радње којима се помаже у извршењу кривичног дјела.

Овај суд је у вези са жалбом тужиоца и сходно одредби члана 322 ЗКП РС у вези са жалбом бранилаца испитао одлуку о кривичним санкцијама, па је нашао да су оне правилно изречене. Оглашавајући оптуженог кривим суд је правилно утврдио све олакшавајуће и отежавајуће околности које се стичу на његовој страни и у складу са околностима извршења кривичног дјела изрекао му казну затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци и споредну новчану казну у износу од 5000,00 КМ. По оцјени и овог суда изречене казне су правилно изабране и одмјерена тако да представљају одговарајућу мјеру којом ће се остварити специјална и генерална превенција у оквиру законом прописане сврхе кажњавања. Зато код оваквих околности и начина извршења кривичног дјела,

залагање жалбе тужиоца за строжим кажњавањем није основано јер се заснива на елементима бића кривичног дјела који се не могу цијенити као отежавајуће околности, као и погрешном схватању упорности која се испољава као уобичајени пут према остварењу циља радње извршења.

С обзиром на наведено ваљало је из наведених разлога, на основу члана 327 ЗКП РС, жалбе одбити као неосноване и првостепену пресуду потврдити.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић